

Π. Α. Λ. Η. Ε. Σ. . . . Α. Ν. Α. Μ. Ν. Η. Σ. Ε. Ι. Σ

Ραδιοφωνική επίπομπή διά τήν 29 ην
'Απριλίου, 1973, ήμέραν Κ Υ Ρ Ι
Α. Κ. Η. Ν. καί ώραν : 20.00 - 20.30

Τήν επίπομπήν παρουσιάζουν ο ΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καί ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ -
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδά ή ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ .

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγιο μου αγαπητέ, Χριστός 'Ανέστη... Θα τό 'μαθες βέβαια.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό 'μαθα από χθές τήν νύχτα πού χτυπήσανε οι καμπάνες. Καί σοῦ εὔχομαι χρόνια πολλά καί νά τά ξαναποῦμε πάλι τοῦ χρόνου.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ας τό ἐλπίσωμε Γιάγιο μου. Αἰσθάνομαι τήν ἀναπνοή σου λίγο βαρειά καί φαντάζομαι ὅτι θά παράφαγες σήμερα τό μεσημέρι καί χθές τήν νύχτα, μέ τήν μαγειρίτσα, τά κόκκινα τ' αὐγά, τό κοκορέτσι καί τό ἀρνάκι στήν σουβλα...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν εἴμαστε καλά. Ποῦ τά εἶδες ὅλα αὐτά ; Ποῦ νά φήσης σήμερα ἀρνί σέ σουβλα ; Ποῦ νά ^{τήν} ~~πᾶ~~ στήσης τήν σουβλα καί ν' ἀνάψης θραῖνα μέ κληματόβεργες ; Στίς βεράντες τῶν πολυκατοικιῶν ; Πᾶνε τά χρόνια τά παλιά, τά χρόνια τά ὄμορφα πού κάθε αὐλή καί κάθε περιβολάκι ἀθηναϊκοῦ σπιτιοῦ μοσχοβολοῦσε ἀπό τήν κνίσσα τῆς ψησταριᾶς καί γύρω γύρω, ὅλη ἡ οἰκογένεια, τό συγγενολοῖ καί οἱ φίλοι, περιμένανε πότε θά ροδοκοκκινήσει τό κοκορέτσι γιά ν' ἀρχίσουν τό τσιμπολόγημα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τραγουδοῦσανε ὅλοι μαζί τό παλιό παραγιούνικο τραγοῦδι
" Ψῆσου γίδα ψῆσου - καί ροδοκοκκινήσου - γιά νά φᾶμε καί
" νά πιοῦμε - καί νά φλυκοφιληθοῦμε... "
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτός ἰδίως ὁ τελευταῖος στίχος, ἦτανε ἡ δικαιολογία τῶν πασχαλινῶν φιλιῶν πού δίνανε οἱ νέοι ^{στῆς} ~~αὐτῆς~~ ὄμορφες κοπέλλες Χριστός 'Ανέστη Μάρω μου...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Χριστός 'Ανέστη Μήτρο

καί κάτω από τ' ὄριμο τῆς ἀγκυλιᾶς τῆς κίτρο
 τῆς Μάρως σφίγγεται ἡ καρδιά
 καί ὄλο περιφάνεια
 ξέρει πῶς θά 'ρθῆ μιᾶ βραδυά
 πού κάτω ἀπ' τὰ πλατάνια
 θά γίνῃ γλέντι στό χωριό,
 τότε πού ὁ Μήτρος κι' ἡ Μαριώ
 θ' ἀλλάξουνε στεφάνια !...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

'Αλήθεια. Πάντα στά ἑλληνικά χωριά, τό Πάσχα λογαριαζότανε γιά
 χρονολογικό ὄροσημο γιά γάμους καί χαρές. Πότε στεφανωθήκατε ;
 ρωτᾶς ἕναν λεβέντη χωρικό καί σοῦ ἀπαντᾶ : Πρόπερσι τήν Λαμπρή.
 ρωτᾶς μιᾶ τσοῦπρα ; Πότε λογαριάζετε νά 'χωμε χαρές ; Καί σοῦ
 ἀπαντᾶ : Τοῦ χρόνου κουμπάρε, τοῦ χρόνου τήν Λαμπρή.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ναί, στήν ὑπαιθρο ἔτσι συνηθιζότανε, ἐνῶ στίς πολιτεῖες καί
 μάλιστα στήν 'Αθήνα, ἡ Λαμπρή ἦτανε μιᾶ ἡμερομηνία γιά τήν ἀνα-
 βολή πληρωμῆς χρεῶν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Σοβαρά μιλάς ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Σοβαρώτατα. Καί μάλιστα ἀ υπῆρχε μιᾶ εἰδικά καθιερωμένη λέξις
 γι' αὐτήν τήν ἀναβολή : ἡ λέξις : Ξώλαμπρα. Ρωτοῦσε κάποιος
 προμηθευτής, ἕνας ράφτης νά ποῦμε τόν πελάτη του : Κύρια Πανα-
 γιώτη, πότε νά στείλω γιά ἐκεῖνο τό ὑπόλοιπο ; Καημένε 'Ανέ-
 στη, βρῆκες τήν ἐποχή νά ζητᾶς λεφτά... "Ἄσε γιά ξώλαμπρα...
 "Ολοι οἱ λογαριασμοί ἀνεβάλλοντο γιά ξώλαμπρα. "Ἐστελ-
 νε κάποιος μπακάλης νά εἰσπράξῃ τά βερεσέδια του κι' ὁ μικρός
 ὑπάλληλος, ἔπαιρνε τήν ἀπάντησι : Νά πῆς στόν ἀφεντικό σου
 ὅτι τέτοιες μέρες δέν ὑπάρχουνε λεφτά. Νά στείλῃ ξώλαμπρα...
 Μὲ ἄλλα λόγια, αὐτό τό ξώλαμπρα, ἦτανε ἕνα δημιουργημένο ἀθη-
 ναϊκό ἐπίρρημα γιά τήν ἀναβολή πληρωμῆς χρεῶν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἡ Ἀθήνα, πε νῆντα ἑξήντα χρόνια πρὶν, τὴν ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς, παρουσίαζε ἓνα περίεργο θέαμα ἡσυχίας καὶ φασαρίας.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἡσυχία καὶ φασαρία ταυτόχρονα, πῶς γίνεται ; Δέν τό καταλαβαίνω.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν εἶναι δύσκολο νά τό καταλάβης. Ἡσυχία καὶ φασαρία μαζί. Γαλήνη καὶ ξεφάντωμα ταυτόχρονα... Ἡρεμία καὶ Ἀνάστα ὁ Κύριος.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μά πῶς γινότανε αὐτό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἶναι ἀπλούστατο. Ἡ ἡσυχία, ἡ γαλήνη καὶ ἡ ἡρεμία ἦτανε στούς δρόμους...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἐρῶ ἡ φασαρία, τό ξεφάντωμα καὶ ἡ ὄχλοβοή, γινότανε στά σπίτια...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅχι μέσα στά σπίτια, μά στίς ἀλύες καὶ τά περιβολάκια τῶν σπιτιῶν. Στούς δρόμους, δέν κυκλοφοροῦσε οὔτε γάτα, οὔτε σκυῖλος...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ φυσικό αὐτό. Καί οἱ γάτες καὶ οἱ σκυῖλοι, θά περιμένανε ν' ἀρπάξουν κανένα κοφίδι ἢ κανένα κόκκαλο πού θά περισσεύε ἀπό τό ἀρνί πού φηνότανε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀκριβῶς. Τό πρωῖ κυκλοφοροῦσε ἀριετός κόσμος πού ἐπέστρεφε ἀπό τίς ἐκκλησίες στά σπίτια του. Ὅμως ἀπό τό μεσημέρι οἱ δρόμοι ἦτανε ἔρημοι, ἐνῶ ἀπό τίς ἀλύες τῶν σπιτιῶν, γέλια φωνές καὶ τραγούδια, πλημμυρίζανε τὴν ἀτμόσφαιρα
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βλέπεις ὅτι τό Πάσχα πέφτει μαζί μέ τὴν ἀλλαγὴ τῆς φύσεως, μέ τὴν ἀνοιξι. Καί ἂν τό καλοσκεφτῆ κανεῖς, δέν ἀποκλείεται ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, νά συμβολίσῃ τὴν ἀνάστασι τῆς Φύσεως ἀπό τόν θάνατο τοῦ χειμῶνα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βλέπω Γιάγιο ὅτι μοῦ τό ριξες στήν φιλοσοφία.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Χωρίς νά τό θέλω, ἀναγκαστικῶς. Χριστός ἀνέστη ἐκ νεκρῶν λέμε. Καί ταυτόχρονα βλέπομε ὅτι ἀπό τὴν νέκρα τῆς παγωνιάς καὶ τοῦ χειμῶνα, βγαίνουνε πάλι ζωντανά τά λουλούδια καὶ ἡ πρασιναδά πού συμβολίζει τὴν ἐλπίδα, ὅπως καὶ ἡ Ἀνάστασις.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο Γιάγιο. Σάν θεωρία φιλοσοφική, όμολογώ, ότι δέν τήν είχα ξανακούσει. Ή Ανάστασις τοῦ Κυρίου, έχει απόλυτη καί άμεση σχέση με τήν άνοξιάτικη άνάστασι...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πάντως, μπορούμε ν' αφήσωμε αυτές τίς φιλοσοφίες καί νά μπούμε στήν πραγματικότητα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί έννοεΐς λέγοντας Η πραγματικότητα ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί γινότανε στήν παληά 'Αθήνα τήν ήμέρα τής Λαμπρής ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάχη, άληθινή μάχη.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί μάχη ; Έννοεΐς τούς πυροβολισμούς τής 'Αναστάσεως ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μόνο τούς πυροβολισμούς ; Μόνο τής 'Αναστάσεως ; Όλη τήν ήμέρα τής Λαμπρής, τί γινότανε ; Μπάμ καί μπούμ δεξιά κι' άριστερά, μπούμ καί μπάμ σ' όλες τίς γεετονιές. Κι' όχι μονάχα με πυροβολισμούς, αλλά με βαρελότα, με τρίγωνα, με τρακατρούνες καί ιδίως μ' έκεινα τά τρομερά καί ένιωφαντικά χαλιούνια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πρόσθεσε σ' όλα αυτά τά βεγγαλιιά, τίς ρουιέττες καί έκεινα τά μικρά καί άθώα φίς-φίς...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αθώ τά λές τά φίς-φίς ; Εέρεις πόσα πανταλόνια καί πόσες φούστες έχουν καεΐ από ένα τέτοιο άθώο πυροτεχνηματάκι ; Καί κανείς δέν ~~μπορούσε~~ ^{μπορούσε} νά προφυλαχτή ; Γιατί αυτό τό άσήμαντο πραγματάκι, μόλις άναβε, πηδούσε σάν παλαβό δεξιά καί άριστερά, χωρίς δρομολόγιο καί έπεφτε όπου νά 'τανε, σέ πανταλόνι ή σέ φούστα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό κακό άρχιζε από τήν νύχτα τής 'Αναστάσεως...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μάλιστα, πρίν κτυπήσουν οί καμπάνες. "Ητανε ού βιαστικοί πανηγυρισταί πού ρίχνανε από καρμιιά ταράτσα, κανένα σμπάρο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' όταν κτυπούσαν οί καμπάνες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τότε γινότανε πανδαιμόνιο, γιατί άναβε ή μάχη. Ρουιέττες πηγάινανε στά ύψη, φωτοβολίδες, πύραυλοι...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Οχι καί πύραυλοι εκείνη τήν έποχή.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πού λέει ὁ λόγος. Κάθε εἶδους φωτεινά βλήματα πού δημιου-
ργοῦσαν ἓνα σφύριγμα φσσσσς... καί σιάζανε στὸν ἀέρα :
μπάμ...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ταυτόχρονα οἱ πιστολιές...μπάμ... μπούμ...μπάμ μπούμ...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πιστολιές, τουφεκιές, κουμπουριές, μέ ὅ τι ὄπλο διέθετε
κάθε ἀθηναῖος στὸ σιίτι του, πᾶλῆές παραμπίνες, καριοφίλια,
κουμπούρες μαυροβουνιώτικες, ψιράδες, κυνηγετικά δίκαννα
καί κάθε ὄπλο...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μαζί μ'αὐτά καί τὰ σχετικὰ βαρελότα ~~αἰετῶν~~
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τὰ μονά καί τὰ διπλᾶ.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὑπῆρχαν καί διπλᾶ βαρελότα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάτι βαρελότα μεγάλα σάν γροθιές πού ὅταν σιάζανε σ'ἓνα
ντουβάρη, κᾶνανε κρότο σάν κανόνι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὅλα αὐτά βέβαια ἀνήκουν στὸ παρελθόν. Στὴν ἐποχή μας τὸ
Πάσχα ἐορτάζεται πιό ἤρεμα καί πιό ἀθόρυβα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κυρίως πιό ἀθόρυβα. Πῶς νά γίνουμε κρότοι ἀφοῦ ὅλοι οἱ
ἀθηναῖοι φεύγουνε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα γιὰ νά τρέξουνε στὴν ἐξο-
χή καί στὰ χωριά ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φέτος ὅμως τὸ Πάσχα ἔει κάτι τὸ ξεχωριστό πού πολύ σπάνια
συνέβαινε ~~αἰετῶν~~ γέ χρόνια παλαιότερα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐννοεῖς ὅτι ἔτυχε νά συμπέση σχεδόν μέ τὴν Πρωτομαγιά ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτὸ ἀκριβῶς. Λίγο εἶναι ; Συνέβαινε καί ἄλλοτε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πραγματικά πολύ σπάνια καί ὅταν τύχαινε κάτι τέτοιο, οἱ
πασχαλινοὶ πανηγυρισταί, παρεσύροντο ἀπὸ τὸν Μάη καί ἐνῶ
φήνανε τὸ ἀρνὶ τους τραγουδοῦσανε τὸ περὺφημο μαγιάτικο
τραγοῦδι : Δρέφατε πάλι ἐρασταί, εὐδαίμονες ναρκίσους,
Αὐτὸ τὸ τραγοῦδι πού θά μᾶς τὸ θυμίσῃ τώρα ἡ Κλειώ.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Δρέφατε πάλιν ἐρασταί
εὐδαίμονες ναρκίσους...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά καί θυμηθήκαμε αυτό τό τραγούδι μέ τους ναρκίους
ἀξίζει νά θυμηθοῦμε πάλι τήν ἱστορία πού ἐδημιούργησε στά
παλιὰ χρόνια, μέ τήν ἀντιζηλία τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου
καί τοῦ ἄλλου ποιητοῦ τοῦ Θεοδώρου Ὀρφανίδη...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, τήν ἔχομε πεῖ κάποτε, μά ἀξίζει νά τήν ξαναποῦμε γιά
ὄσους δέν τήν ξέρουν. Ὁ Θεόδωρος Ὀρφανίδης δέν ἦτανε μό-
νο ποιητής μ' καί βοτανολόγος καί μάλιστα εἶχε διορισθεῖ
διευθυντής τοῦ Βοτανικοῦ Κήπου τῶν Ἀθηνῶν. Ὅταν λοιπόν
ὁ Παράσχος ἔγραφε αὐτό τό κλασσικό του ποίημα : Δρέφατε πά-
λιν ἐρασταί εὐδαίμονες ναρκίους, ὁ Ὀρφανίδης ἔκανε μιὰ
παρατήρησι ὅτι τόν Μάϊο δέν βγαίνουν νάρκισοι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά ὁ Παράσχος ἔγινε ἔξω φρενῶν πού εἶχε κάνει τέτοια
γιάφφα καί ἀποκρίθηκε : Νά εἰπῆτε εἰς τόν κύριον Ὀρφανί-
δην ὅτι ἐγώ ~~καί~~ εἶμαι ποιητής καί ὄχι περιβολάρης.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό γεγονός εἶναι ὅτι σήμερα εἴμαστε λίγο μπερδεμένοι

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπερδεμένοι γιά ποιόν λόγο ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιά λόγους συνεπείας. Τί θά ἔπρεπε νά πρωτοθυμηθοῦμε ἀπό
τήν παλιὰ τήν Ἀθήνα ; Ἀναμνήσεις πασχαλιάτικες ἢ ἀναμνή-
σεις πρωτομαγιάτικες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τά δύο. Ἄς ἀρχίσωμε ἀπό τίς πασχαλινές. Νά σοῦ δώσω
νά διαβάσης Γράγιο μου, κάτι παληούς λησμονημένους εἴθιμους
στίχους πού ἔχουν πάντοτε ἐπίκαιρη φρεσιάδα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φιά δόσε μου... (Διαβάζει)

Πάσχα, κυρίου Ἀνάστασις. Χριστός Ἀνέστη πρῶτα
χαρά καί ἀγαλλίασις παντοῦ καί γενική
Χριστός Ἀνέστη μέ αὐγά, ἀρνιά καί βαρελότα
γιορτάζομε τήν πιό λαμπρή, τοῦ ἔτους, Κυριακή.
Πάσχα, κυρίου Ἀνάστασις. Ἀνθίζει ἡ πασχαλιά
καί δόστε τ'ἀναστάσιμα γλυκά γλυκά φιλιά.

Εἶν' ἡ γιορτή τῶν ἀσπασμῶν. Στήν Πλάνα, στό Θησεῖον
στήν Βάθη, στά Πετράλωνα, φιλιοῦνται γενικῶς

καθόλου μή διστάσετε, φιληστέ τον πλησίον
 κι' αν είναι ο πλησίον σας, πλησίον ἑ-ἡ-λ-υ-κ-ό-ς
 είναι πολύ καλύτερα... Φιλάτε συμπολίται
 δόστε λαμπριάτικο φιλί, πού δέν παρεξηγείται.

Νοιώθεις πώς κάτι ἔπαικτον τριγύρω σου συμβαίνει
 σέ κάθε μάντρα, στήνεται καί μία ψησταριά
 ὁ ὀβελίας φήνεται, ἡ κνίσσα του ἀνεβαίνει
 καί ποῦ καί ποῦ ἀκούγεται καί κάποια κουμπουριά
 Μιά τέτοια μέρα σαν αὐτή, πρέπει νά κάνη κρότο
 καί θέλει κάποια κουμπουριά καί λίγο βαρελότο !...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Είναι μιὰ σωστή εὐθυμη περιγραφή τῆς παλαιᾶς λαμ-
 πρῆς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιὰ πές μου κάτι : Είναι στίχοι τοῦ Σουρή αὐτοί ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι, δέν είναι τοῦ Σουρή.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τότε μαντεύω πώς θά είναι δικοί σου στίχοι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάτι τέτοιο. Μά δέν ἔχει σημασία τίνος εἶναι οἱ στίχοι. Ση-
 μασία ἔχει τό γεγονός ὅτι τότε ἐγράφοντο τέτοιοι στίχοι.
 Κάθε ἐποχή, κάθε μεγάλο ἑορταστικό γεγονός, χάριζε τήν ἔμ-
 πνευσι στούς λογοτέχνες της καί στούς δημοσιογράφους νά
 δημιουργοῦν σχετικά κείμενα. Σέ χρόνια παλαιότερα, τά τραγούδι
 δια συμβαδίζανε μέ τήν ἐποχή. Πήγαινε ὁ ἀθηναῖος σέ μιὰ ἐξο-
 χή καί τραγουδοῦσε : Κοίταξε ἡ φύσις γύρω, μ' ὁμορφιές τήν
 γῆ γεμίζει - καί ἡ ἀνοιξις σκορπίζει, φῶς καί ἄνθη κι'
 εὐωδιά... Ἐνῶ σήμερα ἡ νεολαία, πηγαίνει στήν ἐξοχή, βλέπει
 τήν ἀνοιξι κι' αν ἔχη κέφι γιά τραγοῦδι, τραγουδάει : Ἐν-
 θάδε κεῖται ὁ πατίρης ὁ Λουκάς...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἔχεις δίκαιο. Γι' αὐτό, γιά ν' ἀποτίσωμε ἕνα φόρο τιμῆς στήν
 παλαιά ἐποχή, ἄς θυμηθοῦμε αὐτό τό ὠραιότατο παλιό ἰταλικό
 τραγοῦδο.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Κοίταξε ἡ φύσις γύρω
 μ' ὁμορφιές, τήν γῆ στολίζει
 καί ἡ ἀνοιξις σκορπίζει
 χρώμα κι' ἄνθη καί εὐωδιές... Κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μήν νομίσης ὅμως Γιάγκο μ'αὐτά που λέμε, ὅτι ἡ παλιὰ Ἀθή-
να εἶχε μόνο πλεονεκτήματα ἀπέναντι τῆς σύγχρονης. Εἶχε καί
μερικά τρομερά μειονεκτήματα, ὅπως ἓνα μειονέκτημα που ἔγι-
νε ἀφορμή τριπλοῦ τραυματισμοῦ ἓνα βράδυ τοῦ Μεγάλου Σαβ-
βάτου στὰ 1903...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἔδω κι' ἑβδομήντα χρόνια δηλαδή ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀκριβῶς. Ἔδω κι' ἑβδομήντα χρόνια. Πρέπει νά ^{ξέρης ὅτι} ~~ξέρης ὅτι~~ τά
μικρά ἰδίως σπίτια τῆς Ἀθήνας, δέν εἶχανε καμμιά ἀποχέτευ-
σι κι' ἂν εἶχανε ἓνα μικρό βόθρο γιά τίς τουαλέτες τῶν σπι-
τιῶν, τά νερά τῆς μπουγάδας, τά σαπουνόνερα δηλαδή, οἱ νοικο-
κυρές τ' ἀδειάζανε στόν δρόμο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στόν δρόμο ; Φαντάζομαι τί θά γινότανε. "Εβγαίνε ἡ νοικοκυρά
καί ἀδειάζε τήν σιάφη της μέ τό σαπουνόνερο στόν δρόμο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Καί τό ἴδιο γινότανε μέ τά μικρομάγαζα βέβαια, που
δέν εἶχανε τρόπο ν' ἀδειάσουν τά βρώμια νερά τους, παρά χύνον-
τάς τα στόν δρόμο. ~~Ἐπειδή δὲν εἶχανε~~ Σ' ἓνα κουρεῖο, λόγου χά-
ριν, ἔλεγε ὁ κουρέας στόν μικρό : "Αδειάσε τήν λειάνη Μανώλη
γιά νά πιάσω ἄλλον πελάτη... Καί ὁ μικρός ἀδειάζε τό σαπουνό-
νερο στόν δρόμο, προσέχοντας μήν καταβρεξῆ κανέναν διαβατη.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ὁ τριπλός τραυματισμός πῶς ἔγινε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἦτανε μεγάλο Σάββατο, ὥρα δέκα τό βράδυ. Τά κουρεῖα ἦτανε
ἀνοιχτά. Ἦθάνε κλείνανε πολύ ἀργά ἴσως καί μετά τά μεσάνυχτα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό καταλαβαίνω αὐτό. Τήν ἐποχή ἐκείνη, ἑβδομήντα χρόνια πρίν,
δέν ὑπῆρχαν ξυριστικές μηχανές οὔτε ἠλεκτρικές βέβαια, μά οὔ-
τε καί μέ λεπίδες καί ὁ περισσότερος κόσμος ξυριζότανε στά κου-
ρεῖα. Δοιπόν, ὁ τριπλός τραυματισμός ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀνυπομονησίᾳ ἔχεις γιά τόν τραυματισμό Γιάγκο. Μή βιάζεσαι
καί θά φτάσωμε καί σ' αὐτόν. Παίρνει ὁ μικρός τήν λειάνη νά
τήν ἀδειάσῃ στόν δρόμο καί καθώς ἦτανε σιοτεινά καί ὁ Μανώλης
βιαστικός γιά νά πάρῃ καί τό φιλοδώρημα ἅπό τόν πελάτη...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μαντεύω τήν συνέχεια. Ὁ μικρός θ' ἄδειασε τήν λειάνη ἐπάνω σέ κανέναν περαστικό καθώς ἦτανε νύχτα ὅπως εἶπες.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τί περαστικό ; Τό κουρεῖο αὐτό βρισκότανε στήν ὁδόν Ἀγίου Δημητρίου κοντά στήν πλατεῖα Ψυρρή, πού ἦτανε τό κέντρο τῶν κουτσαβάκηδων
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι ἦτανε κανέννας μάγνας αὐτός πού δέχθηκε τήν σαπουνάδα στά μοῦτρα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάγνας καί βαρὺς μάλιστα, πού πήγαινε φρεσκοκοστούμαρισμένος στό σπλάγχνο του. Ἀρπάζει τόν μικρό ἀπό τόν λαιμό καί τόν ἀρχίζει στά χαστούκια, νά καί τούτη, νά καί ἄλλη... Φωνάζει ὁ μικρός καί ὁ ἀφεντικός του ῥομᾶ ἔξω μέ τό ξυράφι του στό χέρι γιατί ἐτοιμαζότανε νά τό χρησιμοποιοῦν καί τό ἀκόνιζε στό λουρί...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὁ μάγνας ὁ βαρὺς, βλέπει τόν μπαρμπέρη μέ τό ξυράφι καί τραβάει τό πιστόλι του... "Ἔτσι ἔγινε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀκριβῶς ἔτσι. Τραβάει τήν πιστολιά καί τραυματίζει στόν ὦμο τόν κουρέα, ὁ ὁποῖος ἐπιτίθεται μέ τό ξυράφι του καί τραυματίζει τόν κουτσαβάκη στό μάγουλο καί τοῦ κ ὀβει ἓνα αὐτί...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δύο τραυματισμοί λοιπόν. Ποῦ εἶναι ὁ τρίτος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μέσα στό κουρεῖο ξυριζότανε ἓνας ἄλλο πελάτης ἀπό τόν συνεταῖρο τοῦ κουρέα ὁ ὁποῖος ἀκούγοντας ξαφνικά τήν πιστολιά τρομάζει καί χράπ... κ ὀβει μὰ φέτα ἀπό τό μάγουλο τοῦ πελάτου.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τρία θύματα γιά μιὰ λειάνη μέ σαπουνάδες. Ἐκεῖνο πού δέν κατὰλαβα ὅμως εἶναι ἡ λειάνη. Τί χρειαζότανε ἡ λειάνη ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τά παλαιά κουρεῖα, εἶχανε μιὰ εἰδική λειάνη ἀπό τσίγιο ἢ καί ἔμαγέ, μέ μιὰ στρογγυλή ἐγκοπή γιά νά ἐφαρμόζεται στόν λαιμό καί νά πλένη ὁ κουρέας τόν πελάτη πρὸν τοῦ βάλῃ τήν κολώνια.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μάλιστα, τώρα τίς θυμήθηκα αὐτές τίς λειάνες τῶν κουρείων. Ὅμως νομίζω πῶς εἶναι καιρός ν' ἀφήσωμε τοὺς τραυματισμούς καί τά αἵματα καί νά δοῦμε τί τραγουδοῦσαν οἱ παλαιοὶ ἀθηναῖοι στήν ἐξοχή, μέ τά μαγιάτικα λουλούδια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί τραγουδούσανε ; Δέν εἶναι δύσκολο. Πρέπει νά-ξέρης ἀγα-
πητέ μου. Γιάγιο ὅτι ὁ ἐρωτικός πόθος τοῦ παλαιοῦ λαϊκοῦ
ἀθηναίου, ἐκδηλωνότανε γιά τήν παραμάννα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ~~Ἐπιπρόσθετος~~ Κι' αὐτό τό φαντάζομαι. Μιά παραμάννα ἦτανε μιᾶ
γυναῖκα συνήθως νέα, παχουλή, ἀφράτη καί πολύ φυσικά γινότα-
νε στόχος γιά ἐρωτική κατάκτησι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τόσο πολύ μάλιστα πού ὑπῆρχε καί εἰδικό τραγοῦδι γιά τίς πα-
ραμάννες.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Γλυκειά μου παραμάννα
λουλοῦδι τοῦ Μαγιοῦ...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἄς πᾶμε λοιπόν σέ μιάν αὐλή ἀθηναϊκή νά δοῦμε τί εἶδους γλέντι
γινότανε ἀνήμερα τήν Λαμπρή. Τί κυριαρχοῦσε στό γλέντι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό " Χριστός Ἐκ νεκρῶν... " κυριαρχοῦσε ὅπως δήποτε.
Τᾶ φιλιὰ, κυριαρχοῦσαν... Τά κόκκινα αὐγά κυριαρχοῦσαν, ἡ ρετσί-
να κυριαρχοῦσε, μά πραγματικός κυρίαρχος στήν ὅλη ὑπόθεσι ἦτανε
οἱ δύο σοῦβλες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δυό σοῦβλες ; Γιατί δύο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά μεγάλη καί μιᾶ μικρή. Στήν μεγάλη φηνότανε τό ἀρνάκι, ὁ ὀβε-
λίας καί στήν μικρή τό κοιρορέτσι. Πιό πέρα ἀπό τήν θραῖνα τό
τραπεζι ἦτανε στρωμένο μέ ἄσπρο τραπεζομάνδηλο καί στολισμένο
μέ παχαλιές.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι ὅτι τό ἀρνί θά τό στριφογυρίζανε στήν θραῖνα ἐκ περι-
τροπῆς, οἱ ἄνδρες τῆς συντροφιάς...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐνῶ ἡ νοικοκυρά ὠπλισμένη μέ τό καλαμοπήρουνο...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό καλαμοπήρουνε πάλι τί ἦτανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐνα μακρὺ καλάμι πού εἶχε δεμένο στήν ἄκρη του ἓνα πηροῦνι
μέ μισό λεμόνι καί ἡ νοικοκυρά, πασάλειβε τό ἀρνί πού φηνότανε
μέ λεμόνι γιά νά ροδοκοκκινήσῃ. Καμμιά φορά συνέβαινε καί τό
ἐξῆς : Στήν κοιλιὰ τοῦ ἀρνιοῦ, βάζανε ἓνα κοτόπουλο καί κατα-

λαβαίνεις Γιάγκο, τί ἐξαιρετική οὐσία ἔπαιρνε τό κοτόπουλο μέ τό λιπος τοῦ ἀρνιοῦ πού τό πότιζε.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό καταλαβαίνω καί ξερογλείφομαι μέ τήν σκέφι καί μόνο, Φυσι-
νά στό τραπέζι θά ὑπῆρχαν καί ἄλλα φαγώσιμα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἰδικῶς πασχαλινά φαγώσιμα. Γιαοῦρτι σακκούλας. Δέν γινότανε Πάσχα χωρίς σακκουλίσιο γιαοῦρτι. Σαλάτα μαρούλι καί φρέσκα κρομμυδάκια. Μήν κοιτᾶς πού τώρα χάρις στά λιπάσματα ἔχομε καί τόν χειμῶνα μαρούλια. Τότε ὅμως, ὅλοι περιμέναμε τήν λαμπρή γιά νά φᾶμε μαρουλάκι, πού σάν σαλάτα ἦτανε πιά συνυφασμένο μέ τό Πάσχα. Φυσινά, ὑπῆρχε στό τραπέζι ἀνάλατη φρέσκια μυτζίθρα, ἄλλο πασχαλινό φαγώσιμο καί κόκκινα αὐγά σέ ἀφθονία.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι τί θά γινότανε... ἄλλοι θά τσουγκρίζανε τά αὐγά καί ἄλλοι θά τσιμπολογοῦσαν μυτζίθρα, ἄλλοι θ' ἀλείβανε γιαοῦρτι σέ φωμί πασχαλινό...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐνῶ κάποιος σήκωνε τό ποτήρι του καί φώναζε : Ἐβίβα τό πρῶτο

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἀλήθεια ; Γιά τό πρῶτο ποτήρι γινότανε εἰδική μνεῖα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁχι. Κάθε ποτήρι πού κατεβάζανε τό ἀποκαλοῦσαν πρῶτο. Ἐβίβα τό πρῶτο, ἔλεγε καί στό δεύτερο καί στό τρίτο καί στό δέκατο ποτήρι ὅποιος ἐπινε. Καί καταλαβαίνεις γιά ποιόν λόγο : Δέγαμε στό δέκατο ποτήρι : Ἐβίβα τό πρῶτο, γιά νά πιστεύουνε κι' οἱ ἴδιοι ὅτι τώρα μόλις ἄρχιζαν νά πίνουν καί ὅτι θ' ἄ'χανε τράτο γιά ὕστερα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μάλιστα, τό κατάλαβα. Αὐτός εἶναι ὁ Ἕλληνας. Ψάχνει νά βρῆ δικαιολογίες γιά τᾶ φαγοπότι του. Καί τήν χριστιανική χαρά τῆς Ἀναστάσεως, τήν εὑρισκε σάν ἀφορμή νά τσούξη μερικά ποτήρια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ὕστερα ἀπό κάθε ποτήρι, ἀπό κάθε π ρ ῶ τ ο, ἄρχιζε : Χριστός ἀνέστη ἐν νεκρῶν... Ὅλοι μαζί παιδιά...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ἄρχιζαν ὅλοι μαζί : Χριστός ἀνέστη ἐν νεκρῶν...

ΓΙΑΝΝΟΥΚ. - ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Μαζί) Θανάτῳ θάνατον πατήσας...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀλλά πρίν τελειώσῃ ὁ πασχαλινός ὕμνος, ἀκουγότανε πάλι μιᾶ

φωωνή επιβλητική πού Ξνοβε τόν ύμνο : 'Εβίβα τό πρώτο...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μά, τό ήπιαμε τό πρώτο...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λάθος. Αυτό εΐναι τό πρώτο.. Χριστός 'Ανέστη κουμπάρα μου

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αληθώς ανέστη κουμπάρε...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Χριστός 'ανέστη εκ νεκρών...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι 'άπάνω στό χριστός 'Ανέστη, τά κορίτσια τής συντροφιάς
αρχιζαν άλλο τραγουδι καί τούς παρέσυραν όλους... "Αχ πού
'σαι σάν τό γιασεμί...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) "Αχ πού 'σαι σάν τό γιασεμί...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.